EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.7.2022
COM(2022) 333 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om medlemsstaternes forpligtende indsatser for tillid til statistik, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 af 11. marts 2009

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om medlemsstaternes forpligtende indsatser for tillid til statistik, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 af 11. marts 2009

1. INDLEDNING

1.1. Forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker

Dette er den tredje rapport, der er udarbejdet af Kommissionen i overensstemmelse medforordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker[1], navnlig artikel 11, stk. 4, hvori det fastslås, at:

"Medlemsstaternes forpligtende indsatser skal overvåges regelmæssigt af Kommissionen på grundlag af årlige rapporter, som indsendes af medlemsstaterne, og ajourføres efter behov.

[…]

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de offentliggjorte forpligtende indsatser og, hvor det er relevant, om statusrapporter senest den 9. juni 2018 og derefter hvert andet år."

Den første rapport blev offentliggjort i 2018[2]og den anden i 2020[3].

1.2. Forpligtende indsats for tillid til statistik

Konceptet "forpligtende indsats for tillid til statistik" (herefter "forpligtende indsats") blev skabt med det formål at forbedre kvalitetsstyringsrammen for statistikker. Det blev første gang beskrevet i en meddelelse fra Kommissionen i 2011[4]. Tanken var at inddrage de nationale regeringer i ansvaret for landets overholdelse af adfærdskodeksen for europæiske statistikker ("Adfærdskodeksen")[5].

Adfærdskodeksen fastsætter standarden for udvikling, udarbejdelse og formidling af europæiske statistikker. Den bygger på 16 principper, der er vejledende for de institutionelle rammer, de statistiske produktionsprocesser og de statistiske resultater. Målet er at sikre, at europæiske statistikker ikke blot er relevante, rettidige og nøjagtige, men også overholder principperne om faglig uafhængighed, upartiskhed og objektivitet. Den forpligtende indsats danner en forbindelse mellem adfærdskodeksen og en medlemsstats regering, hvilket ikke fandtes tidligere.

I henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning (EF) nr. 223/2009 betegnes den forpligtende indsats som et instrument, der yderligere har til formål at sikre offentlig tillid til europæiske statistikker og fremskridt inden for gennemførelsen af de statistiske principper i adfærdskodeksen, som skal etableres af både medlemsstaterne og Kommissionen.

---

1 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 af 11. marts 2009 om europæiske statistikker og ophævelse af forordning (EF, Euratom) nr. 1101/2008 om fremsendelse af fortrolige statistiske oplysninger til De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, Rådets forordning (EF) nr. 322/97 om EF-statistikker og Rådets afgørelse 89/382/EØF, Euratom om nedsættelse af et udvalg for De Europæiske Fællesskabers statistiske program (EUT L 87 af 31.3.2009, s. 164).

2 COM(2018) 516 endelig: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1574866259293&uri=CELEX:52018DC0516

3 COM(2020) 278 endelig: EUR-Lex — 52020DC0278 — DA — EUR-Lex (europa.eu).

4 KOM(2011) 211:

5 Adfærdskodeks for europæiske statistikker -revideret udgave 2017

I betragtning 17 i ændringsforordningen, (EU) 2015/759[6] hedder det desuden, at den forpligtende indsats bør "omfatte særlige tilsagn fra den pågældende medlemsstats regering om at forbedre eller bevare betingelserne for gennemførelsen af adfærdskodeksen".

1.3. Det europæiske statistiske systems (ESS) peerevalueringer

Eurostat og samtlige medlemsstaters og EFTA-landes nationale statistikmyndigheder indgår i et partnerskab med henblik på at udarbejde europæiske statistikker kaldet Det Europæiske Statistiske System (ESS). For at garantere statistikkernes kvalitet har ESS-medlemmerne skabt en kvalitetsramme med adfærdskodeksen som en vigtig hjørnesten. Foruden den forpligtende indsats er ESS' peerevalueringer, som foretages periodisk for at vurdere medlemmernes overholdelse af adfærdskodeksen, et vigtigt instrument til at sikre gennemførelsen af den fælles kvalitetsramme og derved sikre de europæiske statistikkers kvalitet.

ESS' peerevalueringer gennemføres regelmæssigt og omfatter selvevalueringer, landebesøg og en peerevalueringsrapport for hvert revideret land med anbefalinger til forbedringer, som opfølges med forbedringstiltag og Eurostats årlige overvågningsaktiviteter. Tidligere er der foretaget to runder med peerevalueringer fra 2006 til 2008 og fra 2013 til 2015. Den igangværende tredje runde løber fra 2021 til 2023.

2. OVERSIGT OVER FORPLIGTENDE INDSATSER FOR TILLID OG LANDERAPPORTER

2.1. Generelle bestemmelser

I henhold til artikel 11 i forordning (EF) nr. 223/2009 skal medlemsstaterne udarbejde og offentliggøre en forpligtende indsats eller som minimum offentliggøre en statusrapport om gennemførelsen af adfærdskodeksen og den indsats, der er gjort for at etablere en forpligtende indsats, og fremsende denne rapport til Kommissionen.

Kommissionen overvåger regelmæssigt de forpligtende indsatser på baggrund af årlige rapporter, som indsendes af medlemsstaterne.

2.2. Formen af den forpligtende indsats

Forordning (EF) nr. 223/2009 fastsætter ikke regler for formen af den forpligtende indsats. Den forpligtende indsats skal imidlertid indeholde specifikke politiske tilsagn og præsenteres og udarbejdes på en sådan måde, at der skabes de rette forudsætninger for statistikker af høj kvalitet.

Medlemsstater der mener, at bestemte dele af deres respektive lovgivninger udgør den forpligtende indsats, henviser typisk til de retlige bestemmelser, der er relevante for at forbedre eller bevare forudsætningerne for implementeringen af adfærdskodeksen og rapportere om den seneste udvikling. De medlemslande, der har iværksat enkeltstående forpligtende indsatser, har meddelt Kommissionen herom og offentliggjort deres forpligtende indsatser.

Afsnit 2.2.1 nedenfor giver et overblik over eksisterende forpligtende indsatser, hvor en mærkbar udvikling blev indberettet i 2020 og 2021.

[6] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/759 af 29. april 2015 om ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker (EUT L 123 af 19.5.2015, s. 90).

2.2.1. Nationale love, der udgør forpligtende indsatser

Kroatien: Den nye lov om officielle statistikker trådte i kraft i marts 2020[7]. Dette giver Kroatiens statistiske kontor den faglige selvstændighed og den nødvendige støtte for at bevare og forbedre forudsætningerne for at implementere adfærdskodeksen.

Bestemmelserne vedrørende udnævnelse og afskedigelse af generaldirektøren blev forbedret og der blev udarbejdet bestemmelser om samarbejdet og koordineringen i det statistiske system samt et nyt finansieringsgrundlag. Der blev rapporteret om væsentlige fremskridt i det forberedende arbejde med den enkeltstående forpligtende indsats.

Tjekkiet: Den forpligtende indsats blev offentliggjort den 28. februar 2018[8]**.** I 2020 og 2021 overholdte regeringen fortsat fuldt ud princippet om Tjekkiets statistiske kontors faglige uafhængighed, som til gengæld aktivt promoverede principper om faglig uafhængighed og handlede i overensstemmelse med disse.

Danmark: I 2020 og 2021 udarbejdede rigsstatistikeren nye obligatoriske retningslinjer for kvalitet baseret på adfærdskodeksen, som omfatter overvågning og rapportering til regeringen og danner grundlaget for en national håndhævelsesprocedure.

Finland: Den relevante lov om nationale statistikker er under omarbejdelse og vil blive præsenteret for parlamentet i løbet af 2022.

Frankrig: Processen om ved lov at sikre statistikkernes faglige uafhængighed har affødt betydelige fremskridt. Kulturministeriet har allerede ændret dekretet herefter. Da der var sikret tilstrækkelige midler, blev en flerårig kontrakt underskrevet og det blev forsikret, at målene ville blive nået og den interne ledelse ville blive forbedret. ESS-peerevalueringens besøg fandt allerede sted i 2021[9].

Italien: ESS-peerevalueringens besøg vil finde sted i slutningen af 2022. I 2020 og 2021 blev det statistiske instituts kvalitetspolitik opdateret, kvalitetsudvalget blev rekonstitueret og den anden udgave af den italienske statistiks adfærdskodeks blev godkendt. Bestræbelserne på at forberede en selvstændig forpligtende indsats fortsatte.

Nederlandene: I 2020 og 2021 blev der taget mange vigtige skridt for i højere grad at efterleve adfærdskodeksen. I 2020 præsenterede Nederlandenes statistiske kontor eksempelvis en ny personalestrategi for 2020-2025 og opnåede adskillige ISO-certificeringer.

Spanien: Den forpligtende indsats er implementeret som del af den nationale statistiskplan for 2021-2024 og de efterfølgende årlige programmer. Det nationale statistiske institut har oprettet en særlig hjemmeside med et resumé til borgerne om den forpligtende indsats og med links til alle flerårige planer og årlige programmer siden 2016[10].

Slovakiet: Loven om nationale statistikker[11] udgør den forpligtende indsats. Det blev ændret i 2021 for at præcisere dette og implementere adfærdskodeksens principper.

---

7 Kroatiens statstidende nr. 25/20.

8 https://www.czso.cz/csu/czso/commitment-on-confidence-in-statistics-in-the-czech-republic.

9 Dokument findes på: europa.eu.

10 INE - MetodologiaYEstandares - Initiatives of promotion and application of the European statistics Code of Practice.

11 Artikel nr. 540/2001.

Andre medlemsstater, der anser, at den forpligtende indsats udgøres af national lovgivning, og som rapporterede, at der ikke havde været større ændringer de sidste to år, er: **Østrig, Tyskland, Estland, Letland, Litauen, Luxembourg, Ungarn, Polen og Portugal.**

2.2.2. Enkeltstående forpligtende indsatser

Bulgarien:

Den eneste enkeltstående forpligtende indsats siden den seneste rapport blev vedtaget af den bulgarske regering i december 2021[12]. Her erklæres, at det nationale statistiske system overholder adfærdskodeksens principper, garanterer uafhængigheden af officielle statistikker og udtrykker regeringens prioritering af kvaliteten af de statistiske data, der udarbejdes af det nationale statistiske institut, hvilket vil styrke den bulgarske statistisks troværdighed.

Enkeltstående forpligtende indsatser beskrevet i tidligere rapporter:

Grækenland: Den forpligtende indsats[13] blev underskrevet i 2012.

Sverige: Den forpligtende indsats[14] blev fremlagt i den svenske regerings finanslovsforslag for 2017.

Slovenien: Regeringen vedtog den forpligtende indsats[15] i 2017.

Irland: Regeringen vedtog den forpligtende indsats[16] i 2017.

Belgien: Den forpligtende indsats[17] blev offentliggjort i 2017.

Rumænien: Regeringen vedtog den forpligtende indsats[18] i 2017. Rumænien rapporterede, at man i 2020 og 2021 tog yderligere skridt for at sikre det statistiske instituts uafhængighed, tildelte tilstrækkelige ressourcer og introducerede nye politikker for og metoder til digitalisering, databeskyttelse og forbedret anvendelse af administrative data.

Malta: Den forpligtende indsats**[19]** blev underskrevet i 2018.

Cypern: Den forpligtende indsats blev underskrevet i 2018 og offentliggjort[20] sammen med et resumé til borgerne. Cypern rapporterede, at en revision af den forpligtende indsats er planlagt efter en revision af den nationale statistiklovgivning, som foretages i 2021.

---

12 https://nsi.bg/en/content/19201/basic-page/commitment-confidence-statistics.

13 https://www.statistics.gr/documents/20181/c5b9264e-815e-4f74-9955-467d14cad474 (foreligger kun på engelsk).

14 https://www.scb.se/contentassets/bbe78b2a144143c7955b165f76fb4d52/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken.pdf og https://www.scb.se/om-scb/samordning-av-europeisk-statistik-i-sverige/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken/ (foreligger kun på svensk).
Se også s. 28-29 i Sveriges officielle statistik — Årsrapport 2017
https://www.scb.se/contentassets/fd60f41a3abc4d2c8a791e425357ba5b/ov9999_2017a01_br_x43br1802.pdf (beskrivelse af den forpligtende indsats på engelsk).

15 https://www.stat.si/StatWeb/en/News/Index/6458 (foreligger kun på engelsk og slovensk).

16 https://www.cso.ie/en/media/csoie/aboutus/documents/CoCS.pdf (foreligger kun på engelsk).

17 https://statbel.fgov.be/en/about-statbel/quality/commitment-confidence (foreligger på engelsk, fransk, tysk og nederlandsk).

18 http://www.insse.ro/cms/files/eurostat/angajament_de_sprijinirea_credibilitatii_statisticii_oficiale_nationale.pdf (foreligger kun på rumænsk).

19 https://nso.gov.mt/en/nso/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx og https://msa.gov.mt/en/public_information/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx (foreligger kun på engelsk).

20 Forpligtende indsats for tillid til statistik (cystat.gov.cy)

EØS-, EFTA- og kandidatlandene:

Island, som deltager i ESS i kraft af sit medlemskab af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, har også iværksat en enkeltstående forpligtende indsats[21]. Schweiz, som deltager i ESS på bilateral basis, rapporterede detaljeret om de nationale tiltag, der garanterer overholdelse af adfærdskodeksen. På nuværende tidspunkt er de også ved at undersøge, hvordan en formel forpligtende indsats kan udvikles. Tre lande på Vestbalkan har formelt vedtaget en forpligtende indsats: Albanien i 2017, Montenegro i 2018 og Nordmakedonien i 2018.

3. KONKLUSION

Oprettelse af forpligtende indsatser har tydeligt haft den ønskede effekt. Medlemsstaternes regeringer overholder adfærdskodeksen, hvilket resulterer i, at befolkningerne i højere grad har tillid til de officielle statistikker på tværs af EU samt i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og nabolandene. Regeringerne har foretaget betydelige forbedringer i deres statistiske lovgivning og har offentliggjort deres forpligtende indsatser for at garantere, at adfærdskodeksens principper overholdes.

Et stigende antal lande har oprettet enkeltstående forpligtende indsatser eller er i gang med at gøre det, selv om et flertal stadig anser den forpligtende indsats for at være en del af deres statistiske lovgivning. Det er tydeligt, at forberedelsen tager tid, i særdeleshed på grund af behovet for en politisk beslutning.

Tredje runde af ESS' peerevalueringer, som vil finde sted i 2023, er på nuværende tidspunkt det vigtigste tiltag for at støtte overholdelsen af adfærdskodeksen og vise europæiske statistikkers høje kvalitet, såvel som at identificere yderligere forbedringer. ESS' peerevalueringer er en mekanisme, som kan som endnu en støtte til de forpligtende indsatser, eftersom den periodisk evaluerer de nationale statistikmyndigheders egne forpligtelser til at efterleve adfærdskodeksen. På grund af den stærke forbindelse mellem de to processer kan det forventes, at de forpligtende indsatser udvikles fra de nuværende peerevalueringer, og rapporteringen vil højst sandsynligt blive koblet sammen igen.

Overordnet er det tydeligt at såvel regeringerne som de nationale statistikmyndigheder i EU, er opmærksomme på betydningen af at sikre offentlighedens tillid til europæiske statistikker ved i højere grad at efterleve adfærdskodeksens principper. Det er også tydeligt at forudsætningerne for at implementere adfærdskodeksen løbende forbedres.

[21] https://www.stjornartidindi.is/Advert.aspx?RecordID=de627e49-2146-45cb-b1eb-969072b8deac.